

Katonai kérdések.

Írta: Konkoly-Thege Kálmán országgyűlési képviselő.

Az 1930—31. évi állami költségvetés átesett a törvényhozás területén s a jövő hónap elsejével törvényerőre emelkedik.

Ha ebben a költségvetésben a mi szerény honvédelmi költségvetésünket nézzük és szembeállítjuk a körülöttünk levő államok hadiköltségeivel, könnyen megállapíthatjuk, hogy itt fegyverkezéssel és kardcsörtetésről, amit egyesek oly nagy előszeretettel hirdetnek, szó sincsen, a mi költségvetésünk szinte békés szándékainkról tesz tanúságot és nem, hogy fegyverkezéssel beszélhetnénk, de még azon is gondolkozni kell, vajon a határainkat megtudjuk-e védeni ezzel a maroknyi hadsereggel és fenn tudjuk-e tartani a rendet, mely minden országban, első sorban, a hadsereg kötelességei közé tartozik.

Igen súlyos teher az, hogy az általános védkötelezettség a trianoni szerződés folytán megszűnt. Reméljük, hogy éppen azok a hatalmak, amelyek ezt követelték, immár hamarosan belátják, hogy szándékaink valóban békések és felmentenek bennünket a zsoldos hadsereg tartása alól.

Az illetményrendezéssel egyidejűleg a honvédelmi kormány több olyan intézkedést léptetett életbe, amely közmegegyezésre szolgálhat. A tényleges szolgálati időt 35 évről 40 évre emelték fel; ennek révén az amugy is nagy nyugdíjterhek számottevő csökkenése várható. Az illetménykérdést az adminisztráció egyszerűsítésével köthették egybe; sikerült ez által a katonatisztek fizetésrendezését úgy megoldani, hogy ez az adózóknak újabb megterhelését ne vonja maga után. Elismerés illeti itt,

méltán azokat a magasabb rendű katonatiszteket, akik készséggel szettek hozzájárulni ahhoz a tervhez, amely szerint a magasabb fizetéseknél előálló csökkentés az alacsonyabb rangban levők illetményeinek javítására fordítható. Helyes intézkedés, hogy a Ludovika-akadémiából ezután kikerülő növendékek nem mint főhadnagys, hanem mint hadnagys kezdi meg a szolgálatot. Ez is jelent valamelyes megtakarítást. A katonai nyugdíjakokat illetően, minden vonalon az egyenlő elbánás elve érvényesül. Tudom, hogy ennek a kérdésnek megoldása jelentős anyagi áldozatokkal jár. Éppen ezért — szerény nézetem szerint — nem is állíthatjuk a kormányval szembe azt a követelést, hogy a régi nyugdíjasok nyugdíját azonnal hozza arányba az új nyugdíjasokéval. Ez a követelés azonban igazságos és a sérelmet, gazdasági helyzetünk javulásával, a méltányosság alapján mindenestre orvosolnunk kell. Mint ahogy a vitéségi érvek pontjainak rendezése is az okvetlenül megoldandó kérdések közé tartozik s meg vágyok róla győződé, hogy a kormánynak is ugyanez az álláspontja.

A közvélemény, az ország népe a régi magyar erkölcsöknek a legszigorúbb szemmel tartását tapasztalja a nemzeti hadseregben és ennek a szellemnek az ápolása bizalommal, szeretettel tölthet el mindannyiunkat a nemzeti hadsereg iránt.

Az a férfias nyíltság és meg nem alkuvás, amellyel minden olyan jelenséget a legkiméletlenebb módon kiküszöbölnek, amely a hadsereg tradicionális erkölcsével ellentétben áll — hála Istennek, az ilyen esetek szárványosak — öröm-

mel és megnyugvással tölthet el bennünket. A nemzeti hadsereg szelleme és ezeknek a hibáknak az orvosolása csak mindjobban megfogja erősíteni azt a tekintélytiszteletet, amelyet a forradalmak annyira leromboltak.

Canadai levél.

A múlt héten egy volt mátraváki munkás, ki 5 évvel ezelőtt ment ki Canadába s kivel állandó levelezésben áll Molnár András bányaiigazgató, a mellékelt levelet kapta. Oly tartalmas s a helyzetre frappánsan rávilágító ez a levél, amellyel egy tisztességes magyar munkás lelken idegenből idevetődött, olyan izzó hazafiságot mutató kisugárzást tartalmazza, hogy helyénvalónak gondoljuk, teljes eredetiségben lapunkban leközölni:

Hillcrest 30 May 1939.

Nagyságos Bányaiigazgató Ur!

Üdvözlöm a kedves családjával együtt és kívánok oly jó egészséget, mint nekem és családomnak van. Kedves igazgató ur, bocsánatot kérek azért, hogy soraimmal háborgatni merészelem, de azért az a remény táplál, hogy talán nem fogja rossz néven venni tőlem, ha az itteni általános munkaviszonyokról írok és hogy mi történik magyar Amerikában. Azt hiszem, hogy a magyarországi lapok is foglalkoznak az amerikai magyar eseményekkel, különösen, ha általános magyar ügyről van szó. Tehát azt is tudják Magyarországon, hogy mit csinálnak az amerikai magyarok, — illetve hogy dolgoznak Trianon ellen — magyarországi érdekében és tudják azt is, hogy két magyar pilóta áldozta föl életét, illetve teszi kockára — azért, hogy a világ figyelmét felhívja arra a rettenetes igazságtalanságra, amit szegény hazánkkal elkövettek.

Ezt a repülőgépet az amerikai magyarok áldozatkészségéből építették föl és a magyarság ezzel is azt akarja megmutatni, hogy igenis az amerikai magyarság nem feledkezett meg hazájáról egy percire sem és nagyon is a szíven viseli hazája szomorú sorsát.

Hogy az óceánrepülés költségeit fedezni tudják, e célra emléklapokat adott ki a rendezőség és a lapokat a magyar repülő fogja Detroitból Budapestre vinni és Budapestre pedig a posta-

fogja a címzettnek elszállítani. A repülőgépek körülbelül június közepe táján fog utnak indulni és adná magyarok Istene, hogy szerencsésen elérhetné a célját és megvethetné az amerikai magyarok bátorító üzenetét a szülőhazáknak.

Egy emléklapot én is küldök vele az igazgató urnak abban a reményben, hogy szívesen fogja ezt tőlem fogadni, mert úgy gondolom, hogy mint régi üzemenfőnökmet és kenyéradómat semmi mással nem tudnám úgy megköszölni, mint ezzel a magyaros ajándékkal.

Az amerikai magyarság tulajdonképpen részben csatasorban áll Trianonnal szemben és mondhatom, hogy kiki az ő szerény tehetsége szerint megmozgat minden fát, hogy szülőhazánk sorsán segítsen és — kivéve azt a néhány kommunista — pártállásra való tekintet nélkül abban az egy dologban egygyőlődvá harcol Trianon ellen. Nekem jól esik olvasni a Clevelandban megjelenő Szabadság című napilapból, hogy az Egyesült Államokban hogyan szaporodnak a magyarok barátjai és ugyanúgy a Canadai Magyar Újság is sok canadai barátot szerez Magyarországra részére az ő angol cikkeivel, amit Magyarország érdekében ír.

A canadai általános helyzetről pedig csak a legrosszabbat tudom írni, mert itt most oly rosszul megy a munka és oly sok a munkanélküli ember, hogy igazán nagyon sok ember a legnagyobb nyomornak van kitéve. Nyugat Canadában minden városban ezerszármá vannak a munkanélküliek és főt keleten szintén az a helyzet uralkodik.

Jönnek ide Hillcrestre is a levelek a földiekől és barátoktól és mind azon panaszkodik, hogy egyáltalán nem lehet kapni sehol és hogy ezekre menő emberek várják a munkát minden nagyobb városban és túlságosan sok a teljesen elszegényedett emberek száma.

Azt írják a magyarok Calgariból és Lehtirigiből, hogy most már nem tudják mi lesz velük, mert most már a legtöbb étteremben előre kéri az ételték az árát és persze, ha nem tudnak fizetni, nem is kapnak enni, de még ezek előtt ha megebedtél az ember, egyszerűen megmondta a kínai vendégülösnek — mert ezekből van itt igen sok vendégülös — hogy J have no mong d em brock és akkor elvették az embernek a kalapját, kabátját és hívták a policot, aki aztán visszakérte a ruhát és az embert kikísérte a vendégülös és kint az utcán elengedte az adóst, mert hát annyian

— Megállítottuk az olaszt — mondta köztársaságban. — Adjatok cigarettát... Köszönöm. Krasznay örnagy ur, Isten nyugtassa szegényt, ott esett el mellettem. Egy gránát oltotta ki az életét és roncsolta szét az én kezeimet. Vedd csak ki fiam a számból a cigarettát, már éget.

Ketten is nyultak feléje.

— Mennyi halott. Mennyi sebesült, — suttogta körülözve és elmerengve. visszatárgták számba a cigarettát. Szaporán szíva. Nekitámaszkodott a kaverne nyirkos falának.

— Tócs Vili szegény szintén meghalt — újságolta, miközben kötöztem az ujjam jövevényeket. — A sebesültvők akkor bajlódtak vele, amikor az ötdik rohamot állítottuk meg.

— Százados ur kérlek — szólalt meg a kis zászlós, aki úgy cirógatta begyallott lábát, mintha hangyákat seprtet volna le róla, — itt van Vili. Itt ezen a horgágyon. Él...

— Utánam! — Rajtaaa! — hördült fel a főhadnagys és csikorgatta a fogát. Mintha sikos kövön száraz caeresnyemagot megcsúszta a szögös bakancstalp. Összerázkódtam én is, a többiek is. Pedig fölök alul kétszáz lépésre verte a szikrákat a sziklán a gránát. Arra a szemünk se rebkent.

Másodszor két év múlva láttam egyik vidéki város törvényszéki fogdája-

„A MUNKA TÁRCÁJA”

Háromszor láttam...

Írta: Igmány Géza.

Először a Monte Tombán láttam.

Két vörös:eresztes honvéd felig hason szúszva cipelte a segélyhelyre. A hordágy piszkos vásznáról csepegett a vér. Feje körül valami ingdarab pirosozott. Arcából semmit sem láttam, csak hangját, rekedtést, recsegő, kísérteties ordítást hallottam.

— Rajtaaa! ...

Leszorítottam a vállát, mert kiugrott volna a hordágyból.

— Csendesedjél pajtás — kérleltem szelid szóval. Nem hallotta.

— Rajtaaa! ...

A sebesültvökre néztem.

— Az egész uton így kiabált — sugta az egyik. — Nincs észnél szegény főhadnagys ur ...

Ovatosan lefejtettem róla a kötést. A bal halántékát csontig felhastotta valami éles gránátzilánk. Bekötöttem. Közben állandóan kiabált. Ugy mellevágott, hogy hanyattestem térdelő helyzetem.

— Főhadnagys ur, aláságn kérem — hajolt fölfeje egy sebesült. — Én vagyok itt... Gulyás szakaszvezető... Főhadnagys uram ...

Tócs főhadnagys rá sem hederített.

— Utánam fiuk! — Ne ijedj meg! — Csak utánam! — Engem nem fog a gránát! — Rajtaaa! ...

Tétován néztünk össze. A légnyem a műszeres dobozban kotorászott. Már kezében volt a injekciós lescendő, amikor intetem neki, hogy tegye vissza. A főhadnagys fölfeje hajoltam. Kigomboltam a köpenyét. A zubbonyán ujnyi vastagságban alvadt meg a vér. Megtaláltam azt az apró kerek lyukat is, melyen átsurrant az olasz gölyő.

— Engem nem fog a gránát, rajtaaa! — hördült fel Tócs Vilmos honvéd főhadnagys és a szája két szögletéből piros csik kanyargott végig az állán.

— A jobb mellét is átlőtték — csóválta a fejét Gulyás szakaszvezető. — Szegény főhadnagys ur ...

Jó századra való sebesült lehetett körülöttem. Az öreg harctéri rókák közül nem egy töröltette a szemét. — Ilyen parancsnokunk sem akad hamarosan — sóhajtott Gulyás szakaszvezető és letelepedett a földre, mert már igen saigott a spranelléte válla.

A főhadnagys is elcsendesedett. Szaporán horgadt és emelkedett a melle. Főnt a hegyen bömböltek a gránátok. Olyan füst és porfelhő lepett el mindent, hogy semmit sem láttunk. Csak a sebesültek botorkáltak lefelé és a szanitétek hordták veréjtekve a tehetetleneket. Veszprémy zászlós egy honvéd vá-

lára támaszkodva bicegett be a szűk kavernába.

— Elvérzett az utolsó tartalék is — sugta fülembe, amikor nyomokötést kerestem a combjára. — Krasznay örnagy ur a telefonistákat, utászokat, lovászokat és tisztisolgákat szedi össze, hogy megállítsa az olaszt. A Gabrielle ehhez kismiska volt ...

Körülnézett. Megakadt a szem a hordágyon.

— Szentséges Atyám! — jajdult fel — meghalt?!

— Dehogyan halt — nyugtattam meg.

Bár nagyon neheze esett, odasántított hozzá és fölfeje hajolva figyelte. Amikor nagysókára visszaült a helyére és nekem sem akadt sürgősebb dolgom, megoldódott a nyelve.

— Te csak most kerültél hozzánk, nem ismerted Vilit. Tócs Vilmos főhadnagys volt az ezred büszkesége. Amilyen kitüntetéset csak kigondoltak Bécsben, az mind eljutott Vili mellé. 1914. nyarán vonult be, azóta kint van. Minden járőrben, támadásban és vállalkozásban résztvevett, de sohasem sebesült meg. Emberei rajongnak érte. Láttam, amikor visszavert négy rohamot. Az ötdikbe belesodródott én is ... Az áldóját, de zisibad a lábam ...

Újabb csoport érkezett. Vermes századosnak mind a két kezét összeverte a gránát.

HELLER ujdonság BÁRSAJT DERBY

voltak ingyen burdosok, hogy a börtön kicsinynek bizonyult a részökre.

Azt lesem lehetne levélben írni, hogy mennyi a panasza Canadában ebben az évben, mert máskor így a nyári hónapokban mindenki kaphatott munkát és most sem vasutra, sem farmára, sem pedig az építészhez nem viszik a munkást úgy mint szokták és meg van minden bűnű.

Itt ahol én dolgozom is ezek a bányák a tavaszi és nyári hónapokban teljes erővel szoktak dolgozni és most 3-4 napnál nem dolgozunk többet hetenként és főlvetel pedig egyáltalán nincs.

Az időjárás igen kedvező egész Canada szerzte, mert gyakori esőzések vannak és bőséges esőzse van kilátás, de most pedig azon gondolkoznak a farmerek, hogy mit fognak csinálni a sok buzával? mert az újságok azon sirnak, hogy az elevátorok dugva vannak a tavalyi termésrel és csak nem jelentkezik a vevők, akkor pedig hová teszik az ideit termést?

Ha pedig nem kell a farmerek termése és nem kell a bányák termelése, akkor a farmer sem vehet gépeket, a bányász ember is takarékoskodik mindennel, a gyárak sem dolgozhatnak és így a vasutasságok is kevés embert foglalkoztathatnak és így pang minden üzem. Tehát amint látjuk itt sem valami rózsás a helyzet, különösen a bevándoraltaknak, mert az angol nép sokkal könnyebben kap munkát, mert őket az állam is előnyben részesíti, de a szegény bevándorolt mánkánélküli csak egy cipőt kap naponta — de csak a nagyobb városokban. — Most pedig meg azt írom meg kedves igazgató ur, hogy az emléklapot nem Miszerfára, hanem Mátránovákra címeztem, mert megelégedtem róla, hogy már nem Novákon tetszik lakni és így majd tessék a nováki postán érdeklődni végté. Most pedig soraim zártával maradtam magyaros szeretettel Répás Ábel. Good bye!

Peng a kasza.

Ösrégi magyar hagyomány szerint Péter-Pálkor megpendül a kasza a Kárpátok alján. Ilyenkor megélenkül a határ. A pacsiirta-dallal összeülkezik a marokszedő lányok szerelmes, sóvárgó nótája és a kaszák nyiszorgó csengése veri hozzá az ütemet. A végeláthatatlan aranytáblák hajlongó-bókoló rejtelmes suttogása elszibbasztja a lelket, a délibáb csálóká játéka álomképeket varázsol

ban, amikor körüljárta a szobákat. Az egyik szűk cellában két ember szomorúkodott az asztalra könyökölve. Amikor meglátták, felugrottak. Az egyik a nyakamba borult és zokogva tördelgett ki a szó a torkán.

— En vagyok Vili. Tólos Vilmos főhadnagy. Emlékszel rám doktorkám?

— Emlékszem.

— A kórházból 18 ószén még ki mentem a frontra. Megkaptam a tisztí aranyat is. Azután, amikor hazajöttünk, elutaztam a falumba. Megcsináltam a nemzetiséget. Nem is volt semmi baj nálunk.

Egyre szaporábban dőlt belőle a szó és a szeme éppen úgy ragyogott mint akkor a hordágyon, a kaverna felhőmállyában.

— Tanítottam az iskolában. Megválasztották kántornak. Karácsonykor meghalt az édesanyám. Mindenem...

Két fényes gyöngy futott végig az arcán. Belevesszett borostás szemébe.

— Amikor kitört a kommunizmus, az egész falu azt követelte, hogy én legyek az elnök. Hát lettem. Olyan rendet tartottam, mint kint a századomban.

Hirtelen elhallgatott és keserűen, gúnyosan kopogott a kacságása.

— Tólos Vilmos magyar királyi honvéd főhadnagy, mint direktóriumi elnök... Dokikám, cirkusz az élet, én mondom neked.

Összerezent. Bocsnátkérés tükördőzt a szemében.

— Most jut eszembe, hogy én más-

az égre és közben fel-fel csattan egy-egy szerelmes legény szilaj kurjantása.

Azt mondják az idegenek, nincs a földnek még egy olyan népe, amelyik egészen átültetné egész jellemét, félve őrzött hagyományait Isten áldásának learatásában, mint a magyar. Világát járó tudósok jönnek ilyenkor hozzánk és titokban figyelnek bennünket. Tőlük tudjuk, hogy azon a hatalmas területen, amelyen még Szent István bölcsessége mondta az első keresztény törvényeket, mindennél egyet látnak, egyet tapasztalnak: egyformán fogja a legény a kasza nyelét, egyformán hajlong és szemérmeskedik a marokszedő leány és egy kottáról, közös ősi nótáiról cseng a dal a vágyak, remények és csalódások ezerszavu nyelvéen.

Ezerestendeje peng a kasza a Duna-Tisza, Maros és Ölt mentén és ezer estendeig változatlan maradt a zenéje csak a dal, a nótás ajkak világághóhajtott, többször töredék mondatokba kibuggyanó indulata változott aszerint, amilyen sorsa volt az országnak.

Hányszor megesett, hogy kard lett a kaszból és gyilkoló szerszám a sarló-

ból; hányszor megesett, hogy harci riadó lett a sóvárgó legény szilaj kurjantása. Mert nem hiába mondja a magyar „életnek” a föld természetét, úgy is védelmezi, akárcsak a szeme világát, szereltek nyugodt boldogságot. Hányszor megesett ezer esztendő alatt, hogy földig taroló ferlegek száguldottak az aratók felett, de mégis kiderült az ég, áttört a felhőt a napsugár és megint csak ott láncolt a délibáb. Kaszáva görbült a kard és újra leánykében villogott a sarló.

De a maihoz hasonló nehéz sors még sohasem cibálta a magyar föld aranylót-suttogó szőnyegét. Így magyar marok még nem szorította a kasza nyelét, marokszedő így még nem ölelte a rendet, mint tiz és néhány éve. Szilajabb a legény kurjantása, bánatosabb a leány dala, mert a nagy rónaság számtalomból részén nem magyar életet élt a magyar föld termése. Idegenek tartják a zsákok, idegenek szegik meg a pirosra sült magyar cipőt. Csak a kasza suhintása, a kö nyiszorgása és a pacsiirta délibáb dala maradt meg magyarnak. A természetben pedig nem lehet csalni. Hiába szánják ki az új határokat, betemeti az idő viharása azokat a hitvány árkokcsakát, elsimítja az eső és hó tisztító ereje, csak az éghemeredő sziklák, a Kárpátok eltűntethetetlen koszorúja és a folyóvizek kivájt medre változatlan. Ezek között, ezek mentén pedig mindig egyformán peng a kasza.

A Rádióélet művészsztje.

F. hó 22-én, délután hatalmas autóbusz futott be a Főterre, melynek rádió készüléke a budapesti műsört közvetítette a sétáló közönség szórakoztatására. Ezen autóbuzson érkezett városmunka az a művészgárda, amelyik este a Róm. Kath. Olvasókör zsolofásig megtöltött dísztermében lépett fel.

A gárda vezetője Köpeczy-Boócz Lajos, tagjai: Harsányi Gizi, Lakatos Ilonka, Sándor Böske, Cselényi József, Matányi Antal, ifj. Kiszely Gyula, Weygand Tibor és a kedvenc Scherz bácsi, akiket külön-külön bemutatni felesleges. A rádió közönsége előtt teljesen ismeretese, hiszen ennek következménye a teltház. Mindenki vágyott látni azokat, kiknek művészetét oly gyakran hallja.

Az est pontosan 9 órakor kezdődött Köpeczy bevezetőjével, melyben ismertetette a körút célját. Majd bemutatja a gárda egyes tagjait, mely alkalommal Cselényi, Weygand és Scherz bácsi szünni nem akaró taps közben lép a függöny elé; a titkos imádók virággal s egyéb kedveskednek.

A műsor következő száma: „Jelentkező próba a Stúdióban” Megeleve-

nedve láttuk a Stúdió élet sok kedves és vig történetét. Esetekben nem csak hallottuk, de láttuk is, mikor Scherz bácsi közli a pontos időt a Chronometerrrel s ha elvéte csapadék is akad, akkor helyesbít. — Megjelennek a rádió művészei aszpiránok a mikrofon előtt. Szemünk előtt tesz vizsgát egy szavalo művész (Matányi) egy ipari dalénekes (Cselényi) egy ifju matróna (Lakatos) egy füttművész (Weygand) egy csudagyerek (Harsányi) és egy paraszt menyecske a férjével (Sándor és Matányi) Az egész jelenet kacagató és Köpeczy író kellemes humorát dicséri. Igen kedves volt Sándor Böske népies viseletben, kellemes hangjával belovta magát a szívekbe.

A hordás című tréfiát Sándor B., Matányi és Köpeczy alakították, mely után Lakatos Ilonka számai következtek.

Majd Weygand kellemes hangja tálti be a termet. Kedves modorával, kellemes mosolyával sok kis lánynak vette el álma nyugalmát. A közönség zúg tapsával háromszor hivta vissza és Tibor énekel volna akár reggel is, ha az idő előrehaladottsága miatt a rendező be nem rendeli.

Harsányi Gizi verseket szavalt nagy hatással, majd Sándor Böske dalolt kedves lány hangján. A nehéz melódiákat könnyen, tisztán éneklí és igen nagy vífusz érzékéről tett bizonyosságot.

Utána Cselényi lép a színe a közönség tomboló öröme közepette. Magyar regós ruhája feszült rajta. Mindenki látni, most meg hallani vágyta a nemzet csalóányát. Magyar nótákat énekel; a közönség rendelte, válogatta, a művész pedig énekelte szívesen, mert érezte, hogy örömet és élvezetet szerez közönségének. Jutalma hosszú taps.

A „Majomper” 1 felvonásos frogli bohózata következett, melyben Köpeczy-Boócz mint öltözködő, maszkírózó és alakító művész mutatkozott be. Öt szerepében — tollas zsidó, tizedes, házmeztér, korhely ember és cigány primás — kitűnően megállotta helyét. Neki való szerepek. Nagyszerű játékát a többször kitűző kacaj és taps fejezte ki a leg-öszintebben.

Az ének számokat ifj. Kiszely Gyula zeneszerző kísérté zongorán igaz művésztettel. Külön száma is volt.

Az estélyen Scherz bácsi konferál és sugott s mindég a viszonthallás reményében buccuzott.

Az estély fél 1 után ért véget s mindenki elégedetten, kellemes érzelmekkel távozott.

A művészeket pedig kellemesen legte meg a közönség műértése és igen kedvezően nyilatkoztak városunk finom izléséről. Ígéretet tettek, hogy a tél folyamán ismét meglátogatnak bennünket.

Hölgyeim és uraim, a viszonthallásra és látásra.

Hírek és különféle

Záróvizsgák az elemi iskolákban. A múlt hét folyamán folytak le az állami elemi iskolák záróvizsgái. Az összes vizsgákon az enklőlő gondnoksági tagok a legjobb eredményeket látták felmutatva. A tanítótestületek mindenütt a legnagyobb munkával a leg-szebb előhaladást érték el. Az évszáz vizsgák egyik legkiemelkedőbb jelenete volt a második kerületi fiúiskolában Lózer László igazgató-tanító bucsuzása, aki 37 évi szolgálat után nyugdíjba vonul. A vizsgaelnök Szántay István állomásfőnök meghatott szavakban bucsúztatta el az utolsó osztály vizsgája után az eltávozó igazgatót a tanítüstlettől, a gyermekektől és szülőtől. Tíz éves igazgatói működés és husz éves salgótarjáni tanítói működés közszerepét, tiszteletre kelteti az elfoglaltan szemlélő. A bucsúzó igazgató hivatalos eltávozásakor visszatérünk e kedves jubileumokra.

László napja. Városunk és vidéke sok közismert és szeretett embere viseli a László nevet, akiket csütörtök és pénteken a tisztelő sokasága árasztott el a szeretet jeleivel **Szenthe László** palackgyári igazgatót csütörtök este a gyár tisztikara kereste fel, majd a munkásokból alakult palackgyári dalárda adott szerenádát éltette az Istennel a népszerű igazgatót, aki meghatva közönte ezt meg. — **Horváth László** városi tanácsnok, polgármester helyettes is sok gratulációt kapott. — **Horváth László** karancseszki plébános tiszteletére az egész környék intelligenciája összegyűlt csütörtök este, amidőn úgy a helybeliek, mint városunk képviselői részéről több lelkes közönségben méltatták a népszerű plébános érdemeit és kiválóságait. Még a kis iskolásyermekek is küldöttséggel jelentek meg és kedves rigmusokban köszöntötték az ünnepeltet, akinek parokijait virágderővé varázsolta a jóleső figyelem.

Jubileum. F. hó 26-án ünnepelt Balassagyarmaton Jeszenszky Kálmán pápai prelátus, c. apát 25 éves plébános jubileumát. A kiváló pap ezen 25 év alatt nemcsak Balassagyarmat, de egész nógrád katholicusságának és közéletének büszkeségévé vált. Nem volt a vármegyének oly megmozdulása, ahol jelen nem volt érdeklődő, de a legtöbbször vezető, szeretetreméltó egyénisége. Mint a Madách Társaság alelnöke irodalmi téren is a legelső köze emelkedett. A vármegye vagy város közgyűlésein mindenki féligleg nagyszerű retorikai készségevel előadott szónoklataira. Városunkat több ünnepség alkalmával meglátogatta, emelve fényét vallásos és társadalmi összefüggéseknek. A jubileumi ünnepségen a salgótarjáni katholicus hitközség nevében Traut Páter esperes üdvözölte a jubilánst, a nagy közönség nevében „A Munka” siet meghajtani zászlaját a kedvelt és szeretett férfi előtt.

Új építőmester Salgótarjánban. Kontézy Ferenc okl. mérnök, volt városi műszaki tanácsnok e napokban megszerzte az építőmesteri képesítést. Nevezett a Budapesti Mérnöki Kamarának kezdetlő fogva tagja és eddig ilyen minőségben folytatott magánmérnöki gyakorlatot, most emellett képesített építőmesterré léven, mindenféle műszaki munkák tervezésére és iparszerű végrehajtására is jogosítva van. — Sok szerencsét kívánunk.

Dr. Kardos Adél orvos (Fő-ucca 54 sz.) kozmetikai tanulmányait befejezte rendelkezést é. július hó 1-től kezdve kozmetikával bővíti ki. Arcpálós, hajszál-, szemölcs-, anyajegy-, szeplo-, hajfolt- és mindennemű szépséghibák eltávolítása. Rendel: kozmetika részére d. e. 9-12-ig, betegek részére d. u. 2-6-ig.

Dr. Spielberger Zoltán tanulmányutrol visszatért és rendelkezést ismét megkezdte.

Zongora hangolása. Városunkba érkezett Répány Andor, a volt kólosszvári zenekonzervatórium tanára, iparigazgatóvánnal bíró zongorahangoló, aki külföldön szerzett gyakorlattal zongorajavítást, hangolást, harmónium javítást feltűnő olcsón vállal és lelkiismeretes szakértelemmel végez. Dr. Hubay Jenő, a budapesti zeneművészeti főiskola igazgatójának meleg ajánlásával több áll. intézet, B. Sándor Erzsik kamaranékesnő, dr. Székelyhidny Ferenc a budapesti magyar kir. Operaház tagjainak, Huszka Jenő min. tan. zeneszerző és több elismert

Ha júniusban akar vizsgázn, ha-ladéktalanul jelentkezézz a
Walter Magántanfolyam
levelező oktatására.
Budapest, VIII. Rákóczi-ut 51. V. 2.

Eladó vagy bérbe adó tégla-lából épült új kiscsaládi ház 150 □-l telék, kut, villany és mellék helyiségek. Fő-utca 268 szám. Nagyalomással szemben.

HIRESSÜNK A MUNKÁ politikai hetilapban.

**A SINGER VARRÓGÉPEK
másként A LEGJOBBAK!**

Az érettségiző levele. Herich Andor salgótarjáni levente, az acélgyár irodái alkalmazottja a szorgalm-s ifjú teljesítményének és akarat-jének nem kis mértékéről tett tanúbizonyságot. A derék levente ugyanis, mellékgazdálkodás képen, önmagát képezve a múlt héten leérettségizett a felső kereskedelmi iskoláról. Meglátogatni Herichéket. Az apa a fogaskerekű vasut mozdonyvezetője. Ott nem találtuk otthon. Az édesanya nagy szeretettel beszélt fiáról: Mikor fiam a polgári elvégezte az acélgyári irodába került. Szorgalmas és pontos volt. Nagyon megszerették. Szabad idejében sokat olvasott, sportolt, cigarettázott és műkedvelősködött. Valami könyvet olvasott, melyben sok-sok példa volt arról, hogy erős elhatározással és kitartó szorgalommal mindent el lehet érni. A könyv hatása alatt arra határozta magát, hogy érettségizni fog. És kérem, elhagyta a dohányzást, a fánicskolt, a műkedvelő előadásokat a még csak egy meccset se nézett meg. Tanult, tanult: soha sem tudtuk mikor fekszik a mikor kel. A könyv-háiban gyujtott magának világot a szinte nem is szeretett, hogy folyton-folyvást könyveivel van elfoglalva Közben megjelenik a bravuros levele is. Választéko-san öltözköd, igen intelligens, szép szál fiú. Valóban — mondja — sok tanulás után leérettségiztem. Smiles angol író „A boldogság útja” c. könyve adta az ötletet és ösztönöz a tanuláshoz. Jó-szívű emberek is nagyban segítettek a célom elérésében. Így Pitta rendőrfő-tanácsos minden évben eredményesen párt-fogott, hogy a horribilis vizsgálati di-jakat mérsékelje. Rameszhofer és Botár irodafőnököim, a sok munka mellett is időt engedtek a tanulásra és szabadságot adtak a vizsgálatok idejére. Jó szülem szegény létkére sem kívántak tölem tanulmányaim egész idejére egy fillért sem Azzal bucsuztam, hogy iskolakönyvbe való szép példa a Herich Andor példája, melyet a sport, mozi és táncszínpadon áthatott mai fiataloknak mutatott a méltán sorakozik Smilers példái közé.

Polgári iskolai beiratkozások. Az 1930/31 tanévre a beiratkozás július 2-án d. e. 8-tól a fiúiskola I—II. osztálya részére, d. u. 2-től a leányiskola I—II. osztályi részére. Július 3-án d. e. 8-tól a fiúiskola III—IV. osztályi részére, d. u. 2-től a leányiskola III—IV. osztályi részére lesznek. Az I. osztályba felvehető az elemi iskola IV. osztályát leg-alább elégséges eredménnyel végzett 9—12 éves tanulók. Az elemi iskola V—VI. osztályát jó eredménnyel végzett tanulók sikeres felvételi vizsgálat esetén a polgári iskola II. illetve III. osztálya-ba is felvehető. A felvételi vizsgálat díja 20 Pengő. — A felvételnél a hely-beli szülők gyermekei elsőbbséget részesülnek. Felhívom ezért a helybeli szülők, hogy gyermekeiket lehetőleg most irassák be, mert a vkm. lejött ren-delete szerint osztálypárhuzamosítás nem lesz. Az első osztályba beiratkozó tanu-lóval feltétlenül szülő vagy felnőtt csa-ládtag jöjjen a beiratásra; a beiratkozó tanulóknak is el kell jönni. A beiratás-a a következő okmányokat kell elhozni: születési anyakönyvi kivonat, iskolai bi-zonyítvány, himnológiai, illetve ujjraol-tási bizonyítvány. A beiratkozók fizetendő di-jak: I—II. osztályba iratkozók 18.70 P-t, a III—IV. osztályba iratkozók 19.20 P-t. A tandíjat, mint eddig tanévközből 4 részben fizetik a tanulók. — Legalább

jó rendű bizonyítvánnyal bíró szegény tanulókat felvehetnek csak tandíjmen-teséggel. Ez irányú kérvények a Tanfel-vevőhelyőzhöz címezve a polg. isk. igazgató-ságához adandók be. A szülők szegény-sége ujkéltű szegényességi bizonyítványa-val igazolandó. Közalkalmazottak, hadi-rokkantak gyermekei, hadiárvaak tandíj-kezelményben részesülnek, ha legalább elégséges előmenetelűek s a szülők va-gyontalanul bizonyítvánnyal igazolják vagyontalanságukat. — Igazgatólag.

Beiratkozás a kereskedelmi szaktanfolyamra. Értesítjük a t. kö-zönséget, hogy a m. kir. vall. és közokt. ügyi miniszter 1930. május 6-án 662—05—5—1930. sz. alatt kiadott rendtele-vel engedélyezte az 1930—31. tanévre a salgótarjáni közösi kétéves női kereske-delmi szaktanfolyamot. A rendes beira-tások ideje július 4, 5 és 7-én d. e. 9—12 óráig a salgótarjáni áll. polgári-skola igazgató irodájában. Pótbeiratások szeptember 1-én és 2-án d. e. 8—12 óráig lesznek. A tanév ünnepélyes meg-nyitása szeptember 3-án lesz. A szaktan-folyamra felvételnél 25 éves korig olyan leányok, illetve nők, akik a polgári vagy középiskola IV. osztályát sikerrel elvé-geszték. A felvételnél szükséges okmányok: születési anyakönyvi kivonat és a polgári vagy középiskola IV. osztályáról szóló bi-zonyítvány. Fizetendő díjak: felvételi díj egész évre 4 P. tan, és egyéb díjak egész évre 20—25 novendék jelenkezése esetén 160 P. 15—19 novendék jelen-kezése esetén 180 P. a német nyelvi órá-kon résztvevők még évi 30 P. tandíjjal fizetnek. A díjak havonként előre fi-zenendők. Hogy a tanfolyam egész évi fen-nmaradását biztosítsák, úgy mint ed-dig is történt, a szülő vagy gyám egy kötelezőt kell, hogy aláírjon, melyben kötelezi magát, hogy a díjakat abban az esetben is megfizeti, ha leánya a szaktan-folyamról kimarad — Súlyos csapás, haláleset, elköltözés, tisztviselőknél áthe-lyezés esetén a kötelező érvényét veszti. A fenti okból kértetnek a család-fenntartók, gyámok, hogy a beiratásnál gyermekükkel együtt jelenjenek meg, hogy a kötelezőt írt aláírassák. — A szaktanfolyam igazgatósága.

Elvesztett drágaság. 1930. má-jus 18-án a Fő-utcán vagy valamelyik futball pályán elvesztett egy arany kar-kötő óra. A megtaláló szolgálatosa be a rendőrkapitányságon, mert annak elmu-lasztása büntetődel cselekményt képez.

A létfentartási költségek alu-kulása. Most jelent meg a május havi kimutatás a létfentartási költségekről. Eszerint a jelzőszám májusban a lakbér-rel együtt számítva 109.6-ról 107.1-re csökken. A létfentartási költségnek tehát 71 százalékkal állnak magasabban, mint a békekben. Ha azonban a lakbért figyel-men kívül hagyjuk, aránylag magasabb drágulás jön ki, hiszen a lakberek a leg-több helyen még nem érték el a béke-beli nivót, tehát kedvezően befolyásolják a létfentartási költségek összegét. Lakbér nélkül számítva a jelzőszám május végén 113.6 volt, az előző havi 116.9-es jel-zőszámmal szemben.

Versenyárgyalási hirdmény.

Salgótarjáni megyei város a Fő-utca egy részének járdaközei munkálataira nyilvános írásbeli versenyárgyalási hirdet-Az ajánlatok szabályszerűen kiál-lítva, pecsételt lizzárt és sértetlen borítékba helyezve 1930. július 15-én d. e. 11 óráig adhatók be a polgármesteri ika-tóba hivatalba „Ajánlat a 2415/1930. sz. versenyárgyalási hirdményben kiírt jár-daközei munkálatokra” felirattal el-látva.

Az ajánlatához az ajánlati összeg 2/0-át kitévő bantapénznek a városi pénztárba történt letételéről szóló nyugta csatolandó.

Ajánlatok csak hivatalos úrlapon és költségvetésen tehetők, melyek 1930. jú-nius 23-tól kezdve a hivatalos órák alatt a város mérnöki ügyosztályában szerez-hetők be, ahol az építési tervek is meg-tekinthetők és az esetleg szükséges felvilá-gosítások is megadhatók.

Az ajánlatok 1930. július 15-én d. e. 11 órakor városháza tanácstermében fogtak felbontatni, mikor az ajánlatte-vők, vagy igazolt képviselők jelen le-hetnek.

Salgótarján, 1930. június 17-én.

Horváth
polgármester h.

A salgótarjáni kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság.

2282/1930 tkv. szám.

Arverési hirdmény-kivonat.

Dr. Gádor Ferenc ügyvéd, mint a Klein Ignác ellen folyamatba tett vég-re-hajtási ügyben lefoglalt követelések be-hajtására kirendelt ügygondnok végrehaj-tatónak Hangráth János végrehajtást sz-envedő ellen indított végrehajtási ügy-be a telekkönyvi hatóság végrehajtási ár-verést 170 P. tőkekövetelés és járulé-ka behajtása végett a salgótarjáni kir. járásbíró-ság területén levő Salgótarján városban fekvő, s a salgótarjáni 1540 sz. tjkvben A. 1. sor, 651 hr-zi sz. alatt fog-lalt rét, ingatlanból melyen a hatósági bi-zonyítvány szerint lakoház épült, Hang-ráth János végrehajtást szenvedett B. 17. sorszáma szerint megillető ingatlann jutalékára, a B. 14 sorszáma szerint a Salgótarjáni Köszénbánya r. t. javára be-kebelezett közséniaknázási szolgálmi jognak fenntartásával 2000 P. kiküldtá-lási árban elrendelte.

Az árverést 1930. évi július hó 8 napján d. e. 10 órakor a telekkönyvi ha-tóság hivatalos helyiségében Vaskapu-tca 1 sz. 4 ajtó foglalk megartatni.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldtá-lási ár felénél és kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bantapénzú a kiküldtá-lási ár 10%-át kész-pénzben, vagy az 1881:LX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számi-tolt óvadékképes értékpapíroiban a ki-küldtőltnél letenni, hogy a bantapénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiál-lított letéti elismervényt a kiküldtőltné átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:LX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t.c. 21. §).

Az aki az ingatlanért a kiküldtá-lási árnl magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldtá-lási ár százaléka szerint megál-lított bantapénzt az általa ígért ár ugya-nannyi százalékaig kiegészíteni (1908:XL. 25. §).

Salgótarján, 1930. április hó 9.

Zelenka Ottó kir. íb. elnök.

A kiadmány hitelű:

Csomor
kir. tkvvezető

981/1930 végr. szám.

A salgótarjáni kir. járásbíró-ság, mint telekkönyvi hatóság.

Arverési hirdmény-kivonat

Salgótarjáni Népbank r. t. starjáni bejegyzett cég végrehajtónak Tóth Sándor ácsmester mátrászöllősi lakos vég-re-hajtást szenvedő ellen indított végrehaj-tási ügyben a telekkönyvi hatóság vég-re-hajtási árverést 800 P. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a salgótar-jáni kir. járásbíró-ság területén levő, s Mátrászöllősi községben fekvő, s a má-trászöllősi 2061 sz. tjkvben A. I. 1. sor. 162. hr-zi sz. alatt felvett a végrehajtást szenvedőnek B. 2. alatti beltélek, ház ingatlan illetőségére 1.100 pengő kiál-tási áron elrendelte.

Az árverést 1930. évi július hó 2 napján d. e. 10 órakor Mátrászöllősi község-házánál foglalk megartatni.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldtá-lási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bantapénzú a kiküldtá-lási ár 10%-át kész-pénzben, vagy az 1881: LX. t.c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számi-tolt óvadékképes értékpapíroiban a ki-küldtőltnél letenni, hogy a bantapénznek

előleges bírói letétbe helyezéséről a ki-állított letéti elismervényt a kiküldtőltné átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881:LX. t.c. 147., 150., 170. §§; 1908: LX. t.c. 21. §).

Az aki az ingatlanért a kiküldtá-lási árnl magasabb ígértet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kiküldtá-lási ár százaléka szerint megál-lított bantapénzt az általa ígért ár ugya-nannyi százalékaig kiegészíteni (1908:XL. 25. §).

Salgótarján, 1930. évi április 6.

Zelenka Ottó s. kir. íb. elnök.

A kiadmány hitelű:

Köszönlőnyi
kir. tkvvezető h.

Ritka alkalom!

Mi kapjuk meg a P. Hollivarth „Nephtyn” Stocking Manufactur Ltd. angol cég

labizzadást megszüntető

bámulat és biztos hatású „Nephtyn” harisnyá-nak Magyarországra, Jugoszláviára és Romá-niára terjedő kizárólagos vezérképviseletét és lerakát.

Gyárunk megbízásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dol-gozni akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és hölgyeket, kiket a rendkívül keresett csodás hatású tömegkikérléssel és terjesztéssel megbízhatunk. Kivánatra egyes kerülőket adunk. Szükség esetén bizománnyal rákér átdásától sem zárkózunk el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk a vevők ajánlják, egyik a másiknak. Szenczós újdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett szemé-lyekkel akár fizetés alapon és némi ju-talékkal, vagy ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerültek képviselőknékné utazási általányt biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyuj-tunk és azt írásbeli garantiával, de ugyan-ilyen működést követünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő. Mindenkit feljogosítunk, hogy mielőtt mű-ködést megkezdje személyesen győződjék meg e labizzadás elleni szenczós újdonság bámu-latos hatásáról. A legidősebb, a legerősebb-művű izadás a legrovidebb időn belül tel-jesen megszűnik. Minden pár külön skatulyában használati utasítással, eredeti leplemlált cso-magolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkezeléssel is meg kell bízunk s egy anyagilag megbí-rható személyek vagy jó referenciákkal rendel-kezők előnyben részesülnek.

Labizzadásban szenvedőkné 5— pengő előzetes beklüde ellenében azonnal innen szállítatunk egy pár eredeti „Nephtyn” zok-nit, vagy női harisnyát a kívánt nagyságban, míg a képviselőink ott megkezdik műkö-déseiket.

Azok akik képviselőtünkkel vállalni kíván-ják, jelentésk be ezen szándékukat s jelölék meg kerülésen azon községk neveit, ame-lyekben dolgozni kívánnak. Egy járásnál na-gyobb területet nem adhatunk. Azoknak, akik képviselőink kívánnak lenni, 5— pengő be-klüde ellenében azonnal megküldünk egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet. Meghatalmazást és az alkalmazásra vonat-kozó írásbeli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal együtt. Elkévse jelentkezők aján-latát csak akkor vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem léteztünk volna másral megállapodást. A pénzkezelésben beklüdt összegért teljes anyagi felelősséget vá-lalunk, a mintapárt ajánlott csomagocskában vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratok-kal együtt!

„COMMERCIA” Árubehozatali

Kereskedelmi Vállalat

OSIJEK I., Vijecnicki trg

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

1. kedd

3. csütörtök

5. Sz. 6. V.

Páris bálványa

Dráma 8 felv.

Kunyó és Palota.

Repriz. Nagrág

Vígjáték 7 felv.

A szerelem városa.

Kezdeté hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünneppnap

délután 5, 7 és 9 rakor. Zenepótlál 10 fillér.